

УДК: 378.147

Eshonqulov A.A.

Tayanch doktorant

Jizzax politexnika instituti

**MEDIATA'LIMNING BO'LAJAK MUHANDISLARNI KASBGA
TAYYORLASHDAGI MAQSADI.**

Annotatsiya: Zamonaviy ta'limni mediata'limdan foydalanmasdan tasavvur qilib bo'lmaydi ommaviy axborot vositalari va axborot texnologiyalari. Axborot asrining kelishi o'qituvchilar va talabalarni ommaviy axborot vositalari va kommunikatsiyalar faoliyati jarayonlariga yo'naltirish vazifasini qo'yadi. Mediata'lim metodini qo'llashdan maqsad, bir tomondan, moslashuvchanlik, harakatchanlik, izchillik kabi fikrlash fazilatlarini rivojlantirish; boshqa tomondan– qidiruv faoliyati, yangilikka intilish; nutq va ijodiy tasavvurlarini rivojlantirishdir.

Kalit so'zlar: axborot, mediata'lim, didaktika, texnologiya pedagogik ommaviy kommunikatsiya, kompyuterlashtirish.

Eshankulov A.A.

Foundation PhD student

Jizzakh Polytechnic Institute

**THE PURPOSE OF MEDIA EDUCATION IN PREPARING
FUTURE ENGINEERS FOR PROFESSION.**

Abstract: Modern education cannot be imagined without the use of media and information technologies. The arrival of the information age puts the task of directing teachers and students to the processes of mass media and communication activities. The purpose of using the media education method is, on the one hand, to develop thinking qualities such as flexibility, mobility, consistency; on the other hand – search activity, striving for novelty; is to develop speech and creative imagination.

Key words: information, media education, didactics, technology, pedagogical mass communication, computerization.

Bugungi axboriy muhitni tushunishda media savodxonlik muhim ahamiyat kasb etadi. Axborot qayerdan, kim tomonidan va nima maqsadlarda uzatilayapti, kimning manfaatlarini o'zida aks ettirayapti, degan savollarga javob topa olish uchun zarurdir. Mediata'limning maqsadi bo'lajak muhandislarni media va axborot savodxonligi infoetikani shakllantirishga xizmat qilish bugungi axborot asridagi, shiddatli va murakkab jarayonlar axborot makoni globallasuvi so'z erkinligi ta'minlanilishi ommaviy kommunikatsiyaning kuchayishi shuning barobarida OAV ning manipulyativ ta'siri oshib borayotgan sharoitda talabalarning axborotdan bahramandlik, undan to'g'ri foydalanish, ishonchli axborot manbaalarini aniqlash bo'yicha bilimlarni berishdan iborat.

Media-ta'lim texnologiyalarining rivojlanishi ta'limni kompyuterlashtirish va axborotlashtirish bilan bog'liq. Kompyuterlashtirish shundan iboratki, kompyuterlar nafaqat hisoblash operatsiyalarini bajarish uchun, balki axborot tizimlariga kirish, test pedagogik nazorat qilish uchun bir usul sifatida ishlatiladi va axborotlashtirish o'qitishda turli xil audio, video va kompyuter texnikasidan foydalanishni o'z ichiga oladi..

Zamonaviy didaktika turli xil texnologiyalarni taqdim etadi, bunda har bir muallif va ijrochi maqsad va vazifalarga muvofiq pedagogik jarayonga yangi narsalarni olib keladi. "Muhandislik ta'limida zamonaviy texnologiyalar" maqolasi mualliflari jamoasining fikriga murojaat qilaylik, ular kompleks ta'lim texnologiyalari ro'yxatini taqdim etadi:

- pedagogik;
- axborot;
- telekommunikatsiya (tarmoq);

- intellektual;
- innovatsion.

Oliy ta'limning dolzarb faoliyati, bu texnologiyalar bir-biri bilan chambarchas bog'liq va bir-birini to'ldiruvchi va o'zaro bog'lovchi sifatida ishlatiladi. 90-yillardan boshlab, dunyo jamiyatida ko'plab o'zgarishlar ro'y bergan o'tish davri sharoitida, muhandisning shaxs sifatida, jamiyatning professional muhim a'zosi sifatidagi maqomini qayta ko'rib chiqish zarurati paydo bo'ldi.

Axborot asrida o'qituvchining vazifasi o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini, tahlil qilish va tanlash qobiliyatini rivojlantirishdir. "O'quv jarayonida media-ta'lim texnologiyalari jihatlarini tartibga soluvchi asosiy tavsiflovchi parametrlar bakalavrlarning kasbiy faoliyatiga qo'yiladigan talablar, kompetentsiyalarga qo'yiladigan talablar, oliy ta'limning ta'lim dasturlarini amalga oshirish shartlariga qo'yiladigan talablar". Bundan tashqari, muallif "bakalavrlarning kasbiy faoliyatiga qo'yiladigan talablar o'qitish metodologiyasida media-ta'lim komponenti mavjud bo'lgandagina hal qilinishi mumkin bo'lgan kasbiy vazifalar ro'yxatida ifodalangan"

Zamonaviy dunyoda mediata'lim ommaviy axborot vositalari bilan muloqot qilish madaniyatini, ijodiy, kommunikativ qobiliyatlarni, tanqidiy fikrlashni, to'liq fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish maqsadida ommaviy kommunikatsiya (OAV) yordamida va material yordamida shaxsiy rivojlanish jarayoni sifatida qaraladi. media-matnlarni idrok etish, sharhlash, tahlil qilish va baholash, media-texnologiyadan foydalangan holda turli shakllarda o'zini o'zi ifoda etishni o'rgatish. Mediasavodxonlik insonga televideniye, radio, video, kino, matbuot, internet axborot sohasi imkoniyatlaridan faol foydalanishga yordam beradi, ekran san'ati tilini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Ilmiy-pedagogik adabiyotlar va himoyalangan dissertatsiyalar tahlili shuni ko'rsatadiki, mediata'lim elementlaridan foydalanish va o'quv faoliyatiga mediata'lim texnologiyalarini joriy etishga qiziqish sezilarli darajada ortib

bormoqda. O'qituvchilar va akademik tadqiqotchilar mediata'lim vazifalarini asosiy fanlar vazifalari bilan birlashtirishga harakat qilmoqdalar va bu tasodif emas: Ayrim olimlarning so'zlariga ko'ra, media-ta'lim texnologiyalari "ta'lim muhitini shakllantirish tamoyillarini o'zgartirish, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi yangi muloqot asoslarini yoritish, jamiyat taraqqiyotining yangi bosqichida ta'limning gumanistik modelini ishlab chiqish, uning samaradorligini sinab ko'rish yo'llarini belgilash imkonini beradi". Aynan shuning uchun ham ta'lim jarayoniga media-ta'lim texnologiyalarini joriy etish zamonaviy sharoitda universitet o'qituvchisining eng muhim vazifalaridan biriga aylanib bormoqda. O'z navbatida, ta'lim faoliyatida media-ta'lim, umuman, media-ta'lim texnologiyalaridan foydalanish zarur, deb hisoblaymiz. O'qituvchining intellektual qobiliyatlarini yuqori darajaga ko'tarish. Ammo bu yerda bir narsani hisobga olish kerak: o'quv jarayonida mediata'lim texnologiyalaridan foydalangan muhandislarni kasbga tayyorlovchi pedagoglar mediata'limning maqsad va vazifalarini albatta bilishlari olingan kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Islomov, M., & Irisboyev, F. (2023). IOT (INTERNET OF THINGS) TECHNOLOGIES OF INTERNET DEVICES. *Modern Science and Research*, 2(9), 220-223.
2. Mustofoqulov, J. A., & Bobonov, D. T. L. (2021). "MAPLE" DA SO'NUVCHI ELEKTROMAGNIT TEBRANISHLARNING MATEMATIK TAHLILI. *Academic research in educational sciences*, 2(10), 374-379.
3. Mustofoqulov, J. A., Hamzaev, A. I., & Suyarova, M. X. (2021). RLC ZANJIRINING MATEMATIK MODEL VA UNI "MULTISIM" DA HISOBLASH. *Academic research in educational sciences*, 2(11), 1615-1621.
4. Иняминов, Ю. А., Хамзаев, А. И. У., & Абдиев, Х. Э. У. (2021). Передающее устройство асинхронно-циклической системы. *Scientific progress*, 2(6), 204-207.

5. Мулданов, Ф. Р., Умаров, Б. К. У., & Бобонов, Д. Т. (2022). РАЗРАБОТКА КРИТЕРИЙ, АЛГОРИТМА И ЕГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ДЛЯ СИСТЕМЫ ИДЕНТИФИКАЦИИ ЛИЦА ЧЕЛОВЕКА. *Universum: технические науки*, (11-3 (104)), 13-16.
6. Мулданов, Ф. Р., & Иняминов, Й. О. (2023). МАТЕМАТИЧЕСКОЕ, АЛГОРИТМИЧЕСКОЕ И ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОЗДАНИЯ СИСТЕМЫ РОБОТА-АНАЛИЗАТОРА В ВИДЕОТЕХНОЛОГИЯХ. *Экономика и социум*, (3-2 (106)), 793-798.
7. Ирисбоев, Ф. Б., Эшонкулов, А. А. У., & Исломов, М. Х. У. (2022). ПОКАЗАТЕЛИ МНОГОКАСКАДНЫХ УСИЛИТЕЛЕЙ. *Universum: технические науки*, (11-3 (104)), 5-8.
8. Zhabbor, M., Matluba, S., & Farrukh, Y. (2022). STAGES OF DESIGNING A TWO-CASCADE AMPLIFIER CIRCUIT IN THE "MULTISIM" PROGRAMM. *Universum: технические науки*, (11-8 (104)), 43-47.
9. Каршибоев, Ш., & Муртазин, Э. Р. (2022). ТИПЫ РАДИОАНТЕНН. *Universum: технические науки*, (11-3 (104)), 9-12.
10. Саттаров Сергей Абудиевич, & Омонов Сардор Рахмонкул Угли (2022). ИЗМЕРЕНИЯ ШУМОПОДОБНЫХ СИГНАЛОВ С ПОМОЩЬЮ АНАЛИЗАТОРА СПЕКТРА FPC1500. *Universum: технические науки*, (11-3 (104)), 17-20.
11. Якименко, И. В., Каршибоев, Ш. А., & Муртазин, Э. Р. (2023). Джизакский политехнический институт СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЕ МАШИННОЕ ОБУЧЕНИЕ ДЛЯ РАДИОЧАСТОТ. *Экономика и социум*, 1196.
12. Yuldashev, F. (2023). HARORATI MOBIL ELEKTRON QURILMALAR ASOSIDA NAZORAT QILINADIGAN QUYOSH QOZONI. *Interpretation and researches*, 1(1).

13. Mustofokulov, J., Suyarova, M., Choriev, S., & Ashurova, K. (2023). METHODS FOR DESIGNING ELECTRONIC DEVICE CIRCUITS IN THE «PROTEUS» PROGRAM. Экономика и социум, (4-1 (107)), 189-193.